

یک عکس، یک خاطره

سران متفقین در کنفرانس پاریس - ۱۹۱۹

صدویک سال پیش در چنین روزی، برابر هجدهم ژانویه ۱۹۱۹ میلادی، کنفرانس صلح پاریس با حضور سران متفقین برای تعیین تکلیف آینده آلمان و دیگر قدرت‌های شکست خورده جنگ جهانی اول تشکیل شد. از مهم‌ترین نتایج این کنفرانس تشکیل کشور مستقل لهستان بود. [از راست: توماس وودرو ویلسون رئیس جمهوری آمریکا، ژرژ کلمانسو نخست وزیر فرانسه، ویتوریو اورلاندو نخست وزیر ایتالیا و دیوید لوید جرج نخست وزیر بریتانیا]

دژاوو

ناجی بد اقبال کنگو

[شهبود] وقتی به سرنوشت مبارزی سیاسی چون نلسون ماندلا می‌نگریم، با وجود همه ظلم‌هایی که در حقش روا شد ۲۷ سال از بهترین سال‌های عمرش را در سلولی ۴ مترمربعی گذراند، اما باز به این نتیجه می‌رسیم که او از خیلی‌های دیگر خوش‌شانس‌تر بود. ماندلا حداقل نتوانست ضمن مشاهده شمره ایثار خود به‌عنوان بالاترین مقام اجرایی کشورش برای عینیت‌بخشیدن به رویاهای مردم آفریقای جنوبی تلاش کند. سال‌های پایداری عمر او نیز چیزی نبود جز برخورداری از سیل احترام جهانیان که نقطه اوج آن در تشییع باشکوه پیکرش رقم خورد. اما بودند کسانی که همچون رهبر مبارزات مردم آفریقای جنوبی بر ضد آپارتاید، علم طغیان بر ضد نابرابری‌ها و نارااستی‌ها را در دست گرفتند و حتی به پیروزی‌های مقطعی نسبتاً مهمی نیز نایل شدند، اما دست تقدیر سرنوشت دیگری برای آنها رقم زده بود و همچون ماندلا پایانی خوش را تجربه نکردند. کسانی چون مارتین لوتر کینگ در آمریکا، سالوادور آلنده در شیلی، بانی ساندز در ایرلند، رزا لوگزامبورگ در آلمان، عمر مختار در لیبی، امیلیانو زاپاتا در مکزیک، خوزه مارتی در کوبا، پاتریس لومومبا در کنگو و... که حتی بعضاً موفقیت‌هایی نیز در راه رسیدن به مقصود کسب کردند، اما نهایتاً بدون آنکه بتوانند میوه جهد خود را تمام و کمال بچشند، در میانه راه متوقف شدند و جان خود را بر سر آرمان‌هایشان گذاشتند.

کسب استقلال در پی ۴ سال مبارزه

پاتریس لومومبا، رهبر استقلال کنگو و نخستین نخست‌وزیر این کشور آفریقایی را شاید بتوان همچون سالوادور آلنده از جمله معبوت‌ترین افراد این فهرست به شمار آورد، چه آنکه همچون رئیس جمهوری شیلی تا نزدیک خط پایان آرزوهای خود هم رفت، اما موفق به گذر از آن نشد. سالوادور آلنده که با رویای ملی کردن صنایع مس و بازگرداندن ثروت شیلی به مردم روی صندلی ریاست جمهوری نشست، بود، در پی کودتای ژنرال موبوتو سه سکه نخستین دولت ملی کنگو را پس از ۲۷ روز از قدرت ساقط کرد. این میان پاتریس لومومبا که به دست عوامل ژنرال سه سکه دستگیر شده بود، زیر شکنجه به قتل رسید و جسدش در اسید سولفوریک حل شد.

لومومبا در چنگ کودتاچیان - ۱۹۶۱

زنگ تاریخ

تاج‌گذاری در غیاب نمایندگان ملت

شانزده روز پس از مرگ مظفردالدین شاه یعنی ۱۱۳ سال پیش در چنین روزی، برابر بیست‌وهشت دی ۱۲۸۵ خورشیدی، محمدعلی میرزا ولیعهد به‌عنوان ششمین فرد از دودمان قاجار تاج‌بر سر گذاشت تا پس از آن شاه خوانده شود. محمدعلی شاه که نام او در تاریخ ایران با شمشیر از رو بستن برای جنبش مشروطه پیوند خورده است، به‌عنوان نوه دختری امیرکبیر حتی به قدریک موزا پذیرد بزرگ باکیاست خود بهره نبرد و شاید درست به همین علت کوتاه‌ترین دوره سلطنت در بین شاهان قاجار نیز به نام او سند خورد. او که در دوران ولیعهدی و از نیم حمایت بزرگان قاجار از بر تخت نشستن عمومی ظل السلطان با برادرش شجاع السلطنه، دست یاری به سمت مشروطه‌خواهان دراز کرده بود، پس از گذشتن خر سلطنتش از پل، زنگ غرض کرد و به مخالفت با مشروطه و عدالتخانه‌ای پرداخت که امضای پدرش مظفردالدین شاه پای فرمان تأسیس آن بود. کینه محمدعلی شاه از مشروطه و مشروطه‌خواهان تا بدان جا بود که از دعوت نمایندگان مجلس برای مراسم تاج‌گذاری خودداری کرد، هرچند اوج این عداوت کمتر از دو سال بعد با گلوله باران مجلس به دستور شخص او نمود یافت.

تاریخ‌نگار

۱۱۶ سال پیش در چنین روزی، برابر ۱۸ ژانویه ۱۹۰۴ میلادی، کبری گرانت، دومین هنرپیشه برتر مرد تاریخ سینما به انتخاب انستیتوی فیلم آمریکا در شهر بریستول انگلستان به دنیا آمد. ایفای نقش در آثاری چون «داستان فیلا دلفیا»، «شمال از شمال غربی» و «بدنام» برای گرانت شهرتی فراوان به ارمغان آورد. او در سال ۱۹۶۶ بعد از ۳۴ سال کاری از حرفه بازیگری کناره گرفت و درخواست کارگردانان بزرگی چون استنلی کوبریک، هاوارد هاگس و آلفرد هیچکاک را برای بازیگشت به عالم سینما رد کرد.

برورش چنین انسان

خارج از رحم و در لوله آزمایش به وسیله پروفیسور دانیل پتروچی (۱۹۶۱ میلادی)

دخالت سیا و کودتای دیگر

سخنرانی لومومبا در مراسم روز استقلال برخلاف توصیه دوستانش مملو از درشت‌گویی و انتقاد به استعمار بلژیک طی سالیان متمدای سیطره بر کنگو بود و این کار از منظر عقلای قوم که می‌دانستند بلژیک با وجود اعطای استقلال هنوز قدرت و نفوذی فراوان در دستگاه سیاسی، اقتصادی و نظامی کنگو دارد، کاری حکیمانه تلقی نشد. حالا دیگر برای همه آنهایی که رگ حیات‌شان به منابع طبیعی کنگو می‌رسید، مشخص شده بود با وجود لومومبا در پشت نخست‌وزیری بهره‌برداری از این ثروت خدادادی هنگام دیگر همچون گذشته چندان آسان نخواهد بود. پس نخستین قدم برای ایجاد هر چه مروج در کشور با اعلام خودمختاری موسی چومبه در ایالت ثروتمند و الماس‌خیز کاتانگا برداشته شد و در ادامه دستور لومومبا برای اخراج مستشاران بلژیکی از کنگو همچون بنزین روی آتش عمل کرد. این میان سازمان اطلاعات بلژیک که از مدت‌ها قبل با سازمان سیا برای سرنگونی لومومبا وارد همکاری شده بود، با کشف اطلاعاتی در خصوص درخواست کمک رئیس جمهوری کنگو از اتحاد جماهیر شوروی، تیر خلاص را به قلب دموکراسی نیم‌بند این کشور تازه استقلال یافته شلیک کرد و با حمایت از کودتای ژنرال موبوتو سه سکه نخستین دولت ملی کنگو را پس از ۲۷ روز از قدرت ساقط کرد. این میان پاتریس لومومبا که به دست عوامل ژنرال سه سکه دستگیر شده بود، زیر شکنجه به قتل رسید و جسدش در اسید سولفوریک حل شد.

۲۷ سال پیش در چنین روزی، برابر ۲۸ دی ۱۳۹۱ میلادی، امیرهمايون خرم، نوازنده چیره‌دست ویلن و موسیقیدان شهیر ایرانی بر اثر عوارض ناشی از ابتلا به بیماری سرطان روده در تهران درگذشت. او در دهه سالگی به سلک شاگردان ابوالحسن صباد آمد و ۱۴ سال بیشتر نداشت که در رادیو به تنهایی برنامه اجرا کرد. همایون خرم طی سالیانی در بسیاری از برنامه‌های موسیقی رادیو، خصوصاً برنامه «گل‌ها»، به عنوان آهنگساز، تکنواز ویلن و رهبر ارکستر حضور داشت.

جدول

شماره ۱۸۹۰

15 14 13 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 1
Crossword puzzle grid with numbers 1-15 on the left side.

۱- افکی - ششمین پادشاه اشکانی که اشکانیان را به منتها درجه قدرت رساند - مجموعه گنجعلی خان یکی از معروفترین آثار تاریخی این شهر است ۲- اتحادیه جهانی مبارزه با دوپینگ - مظهر یکی در طبیعت ۳- رود آرام - دریا - کوتاهی و سهل‌انگاری در کار - سبزی ضد سرطان ۴- بعضی‌ها با آن هزار سود دارند - غذای سستی و متنوع ایرانی - شهری نزدیک رود آبار ۵- غذای تریقی - پایتخت تسخیرنشده اروپا - گندم سوده شده - سنگ عساری ۶- عدد منفی - از مواد رسمی دوچرخه‌سواری پیست - شکل و قالب ۷- محصول زنجار - پدر بزرگ - فدراسیون بین‌المللی فوتبال ۸- یگ و یک - شادی - راه روشن و آشکار - کوچک ۹- وصال دولت بیدار ترسند ندهند / که خفته‌ای تودر ... بخت خواب زده - انجیر - کله پز ۱۰ - تکه - ک - حرارت دادن و داغ کردن - کنار ۱۱ - حرف فاصله - نیمسال تحصیلی - نوعی دیدار برای دولتمردان - اسلوب و روش ۱۲ - غضروف هلالی در مفصل زانو - هرگز عرب - بیماری پارکینسون ۱۳ - ثروتمند - بازیگر و کارگردان سینمای هالیوود با اسم کوچک جورج - پسوند شهابت - پایان روز ۱۴ - نشانی پستی - فلسفه ارسطو - سبز تیره ۱۵ - دزدی و کلاهبرداری - مجلس انقلاب کبیر فرانسه

عمودی ۱ - همان دین زرتشتی نام دین پیامبر ایرانی - تصور و برداشت ذهن از یک موضوع ۲- زمخت و بدقواره - گمراه کردن - بیشتر رگزی ۳- از لوازم ترقی - آفت‌کش - پیشرو قافله زائران - فانی و ناپایدار ۴- برقرار و آباد - یک بر روی یک - کنسرو ماهی - عضو بالانشین بدن ۵- ابوالبشر - پایتخت عمان - پارتیزان ۶- مادر لر - همروان فرهنگستان - قطعی و حتمی ۷- سیاستگری - دو مصراع از شعر - کاخ تابیستانی ۸- مهار شتر - حمام انفرادی - واحد شمارش شتر - برکت سفره ۹- بسیار نکوهش‌کننده - ابرقدرت آسیایی - از اندوه رها شدن ۱۰- معتمدان - شیطان - تو و میان چیزی ۱۱- دکان تاجران - کوه فرود کشتی نوح - زندان ۱۲- رفوزه - سلطه و نفوذ - یکی از خواهران نویسنده انگلیسی - شهری در فرانسه ۱۳- صدراعظم آلمان - بدون تغییر - بچه می‌زند - تکرار حرف ۱۴- طایفه کوچ‌نشین - حجره اطراف حیاط مسجد - جانوران غیر اهلی ۱۵- برابر فارسی و واژه اندیکاتور - پایین‌تر از استوار